

До

Председателят на комисията по
здравеопазване към Народното събрание

СТАНОВИЩЕ

От Димитър Карагегов

В качеството си на програмен мениджър на
фондация „Българско либертарианско общество“
с идентификационен номер: 176624477 и адрес
на седалище

София

Младост 1, бл. 46, вх 7, ап. 109
тел. 0883462694

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с предстоящите промени на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите, фондация „Българско либертарианско общество“,

Констатираме

1. **Тревожната** посока, в която се развива българската наркополитика. При все отчетливата световна тенденция за регулация на конопеното растение като лечебно средство и декриминализация на рекреационната му употреба, намираме за изненадващ новия проект на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите, където срещаме точно обратното.

Намираме за **обезпокояващо** игнорирането на последните изследвания от икономисти и здравни работници за вредите от т.нар. Война срещу наркотиците. Прохибицията е заклеймена като икономически необоснована и директно вредяща на здравето на хората. Както е известно, **здравните рискове** от употреба на **канабис** са изключително **скромни**, особено в сравнение с легалните и субсидирани наркотични вещества, каквито са алкохолните и никотинови продукти. Най-големите рискове от употреба на канабис идват от евентуално предприемане на наказателно-процесуални мерки спрямо употребяващия от страна на силовите органи.

Прохибицията от една страна пречи на група хора със специфични медицински пужди да получат **адекватно** и предпочитано от тях средство, с което да облекчават и лекуват своето състояние и от друга - поставя в изключително голям риск **подрастващите** и децата, изложени на черния пазар на вещества. Последните случаи, станали известни и в

медийното пространство, на деца хоспитализирани след употреба на синтетични имитации на канабис говорят точно за това. Прохибицията оставя разпространението на определени вещества в ръцете на организираната престъпност и хора без морал, чувство за обществен интерес или уважение към върховенството на закона. Трудно е да очакваме точно от тях спазването на каквито и да са стични или други стандарти за качество или загриженост към „клиенти“ и пациенти. За съжаление, често (въпреки прохибицията и рестриктивното законодателство) тези клиенти са точно от най-уязвимата група подрастващи. Тези хора се нуждаят от помощ, съдействие, подкрепа, състрадание, а не от 2 до 6 години лишаване от свобода.

2. **Объркващата** регулация по отношение култивацията и преработката на т.нар. „индустриален коноп“. При сегашното законово предложение, реално лишаваме българската икономика от възможността да се включи в изключително успешно развиващ се пазар. Непсихоактивните конопени екстракции са едни от най-търсените нови хранителни добавки и смятаме, че дължим на младите фермери в България възможността да участват на този пазар. Само за справка, чиста екстракция на Канабидиол (CBD) струва на пазара около 20 000\$. Това означава за родния фискален бюджет **постъпления** от поне 4 000\$ ДДС от всеки килограм продаден на вътрешния пазар. Здравните ползи също не трябва да бъдат подминавани. CBD е доказано напълно безвредна алтернатива на множество обезболяващи медикаменти и антипсихотици.

3. Изключително **неморалния** опит за таксуване на организациите, които се занимават с превенция на наркозависимости. (Параграф 30) Смятаме, че опитите на неправителствения сектор да помага на хора с проблемна употреба на наркотици, да помага превантивно в разпространението на ХИВ и Хепатит, да се бори с вредите от употреба на стимуланти сред деца и тийнсейджъри, да повишава нивото на познаване на вредите и рисковете от употреба на законни и незаконни субстанции, най-малкото заслужават ако не помощ от страна на държавата, то поне да не им се пречи с наказателни или други мерки за таксуване.

В допълнение на горното, предлагаме

1. Цялостно преразглеждане на ЗКНВП и наркополитиката на България и осъвременяването ѝ с оглед на световната тенденция за преместване на проблема с наркотиците от криминален към здравен
2. Регулация на употребата на канабисовото растение в медицината
3. Регулация на отглеждането на индустриален коноп, която насърчава, а не ограничава бизнеса
4. Премахването на всякакво таксуване на организации, които се занимават безвъзмездно с опазване на човешки животи

гр. София

Програмен мениджър:

14.50

НАРОДНО СЪБРАНИЕ на РБ
ВХ № ПГ-628-00-11
ПОЛУЧЕНО НА 10.02.2016

ПРОМЪНА

До

✓

Председателя на парламентарната комисия по здравеопазването на Република България, г-жа Даниела Дариткова-Проданова

Копие до

Председателя на парламентарната комисия по земеделието и храните, г-н Румен Христов

СТАНОВИЩЕ

„ДВИЖЕНИЕ ПРОМЕНА“ – Сдружение с нестопанска цел с адрес за кореспонденция: гр. София, ул. Средна гора № 32, ап. 10

тел. 0899157031, 029867007

Относно

Законопроект за изменение и допълнение на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите, със сигнатура 602-01-2 и дата на постъпване в Народното събрание на Република България – 15.01.2016

Уважаема г-жо Дариткова-Проданова

Уважаеми г-н Христов,

1. **Движение Промена** е сдружение с нестопанска цел, работещо в областта на създаването на нови и по-ефективни политики относно наркотичните вещества и по-специално конопеното растение и продуктите от него.

2. В своята дейност Движение Промена последователно отстоява позицията, че правилния подход към проблема, у нас и в чужбина, е декриминализация на отглеждането на конопеното растение, както и на държането на неговите продукти. Тази декриминализация следва да бъде съпътствана с постепенно изграждане на разумна регулация, целяща рационалното ползване на полезните му качества¹ и намаляване на рисковете свързани с него. Вярваме че подобен подход ще спести от безсмисленото и неефективно пилеене на обществени ресурси и ще генерира нови.

3. Със съжаление отбелязваме, че в обсъждания Законопроект за изменение и допълнение на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (Законопроекта) няма тенденция към създаване на подобна политика. Нещо повече – в някои свои аспекти проектът е и крачка назад.

Възможности за медицинска употреба на конопеното растение и продуктите от него

4. Прави впечатление, че Законопроектът се опитва да прокара една линия на ограничаване на всяка възможност конопеното растение и неговите продукти, да могат да бъдат ползвани за медицински цели у нас.

5. Това се прави чрез предлаганите промени в §§ 4, 5 т. 2, 22, 23, 26, 27 от Законопроекта. В посочените параграфи досегашният текст, позволяващ издаване на лицензия по чл. 73 от ЗКНВП за „медицински цели“, се изменя с много по-стеснителния израз „медицински изследвания“.

6. Мотивите към Законопроекта относно този му аспект почти липсват. Заявява се само:

„Прецизира се текста на чл. 73, ал. 1 относно разрешаване на дейности с наркотични вещества от списъците по чл. 3, ал. 2, т. 1, 2 и 3 от ЗКНВП като се привежда в съответствие със заглавието на раздела Дейностите с наркотични вещества за медицински цели се извършват с лицензия, издадена по реда на чл. 32, ал. 1 от ЗКНВП.“

¹ Смятаме, че полезни качества могат имат и другите две растения обекти на [Single Convention on Narcotic Drugs](#) – кокаиновият храст и опиевият мак, но те ще останат извън полето на настоящото становище.

7. Дори да оставим на страна, че е абсурдно да се обосновава промяна на законов текст с привеждането му в съответствие със заглавието на раздел, което само по себе си няма нормативно значение, няма как да подминем факта, че предложената промяна не е просто „прецизиране“ на текста, а е същностна. Препращането към лицензията издавана по реда на чл. 32 ал. 1 от Закона, което се прави в мотивите – е допълнителен аргумент.

8. В сега действащото законодателство, наистина с много уговорки, но се позволява издаването на индивидуална лицензия за ползване на продукти от конопено растение за медицински цели. Предлаганата промяна изрично ще го забрани. Без отговор остават въпросите „Защо?“ и „Кому е нужно това?“ Вносителят на Законопроекта не се позовава на някакъв практически проблеми при приложението на текста или на злоупотреби с него. Предлаганата промяна не отговаря и на текста на Единната конвенция за наркотичните вещества на ООН, където също говори за възможност държавата да разрешава всяка от контролираните субстанции за „медицински цели“, а не просто за „медицински изследвания“².

9. Естественият извод от всичко това е, че с предложените промени се цели да се елиминира всякаква възможност, при какъвто и да е медицински случай, пациент заедно с лекуващия го лекар да получи лиценз за отглеждане на конопено растение и ползване на неговите продукти с цел подобряване и поддържане на здравословното си състояние. Пред пациента остава единствен възможен път – да бъде престъпник по смисъла на Наказателния кодекс.

10. Всичко това, прочетено на фона на прокламираната основната цел на Законопроекта, а именно: *„подобряване на административното обслужване на потребителите на административни услуги, регламентирани в закона“*³; и като се има предвид, че потребителите на тези административни услуги се явяват фармацевтичните компании – производители на наркотични вещества, както и разпространителите им на едро и дребно под формата на лекарствени средства, ни карат да заключим, че:

² Виж в този смисъл чл. 1 (х) и чл. 4 (с), където в английския оригинал се говори за „medical...purposes“, а в руския за „медицинскими... целями“

³ Виж мотивите към него

Ако бъде приет в този си вид, Законопроектът ще облекчи положението на фармацевтичната индустрия, но не и на българския пациент.

Това „Движение Промена“ счита за неприемливо и неправилно, поради което **настояваме предложените промени в §§ 4, 5 т. 2, 22, 23, 26, 27 от Законопроекта да не бъдат приемани.**

Конопеното растение като индустриална суровина

11. След като още по време на общественото обсъждане на предлагания Законопроект в Министерство на здравеопазването, посочихме в становището си като сериозен недостатък липсата на адекватна уредба на конопеното растение като индустриална суровина, открихме че в Законопроекта е добавен и нов § 3 с нова дефиниция на т.нар „индустриален коноп“ в чл. 29 ал. 1.

12. Така предложения текст обаче противоречи на исканите от нас промени. Изглежда сякаш вносителят се опитва нарочно да унищожи цялата зараждаща се индустрия, свързана с конопеното растение като индустриална суровина, като ограничава ползването на растението само до производство на влакно, семена за храна и фураж и семена за посев. Обяснението в мотивите е абсурдно – че само за тези продукти има схеми за директни плащания. Изглежда вносителят на Законопроекта се опитва да ни убеди, че всичко, което не се субсидира от Европейския съюз е забранено.

13. Не съществува никаква научна или правна база за подобно предложение. С него се задълбочават наболелите проблеми в сектора, като една индустрия, която може да дава много – се унищожава по чисто идеологически причини. Намираме това за недопустимо.

14. Крайният резултат ще бъде, че администрациите на Министерство на земеделието и на Министерство на здравеопазването ще продължат да прилагат различни и несъвместими един с друг стандарти и ще се стига до абсурди да се изисква от селски стопанин, получил разрешение от Министерство на земеделието да отглежда конопени растения съгласно чл. 29 ал. 1 ЗКНВП, след като си прибере реколтата да я третира и унищожи като

наркотично вещество, без да може да се ползва от продукта си и без самият продукт да притежава обективните качества на наркотично вещество.

Ето защо предлагаме: § 3 от Законопроекта да не бъде приеман в настоящия си вид, а да се помисли за промяна в чл. 29 позволяваща на селския стопанин, получил разрешение да отглежда конопени растения като индустриална суровина, да може да ползва разнообразните продукти от него.

Промени в състава на Експертния съвет по лечение на зависимости

15. Движение Промена посочва на уважаемите народни представители да проследят начина, по който се развива предложението за изменение в състава на Експертния съвет по лечение на зависимости. В Законопроекта това е уредено в § 29 т. 1 като този текст се различава значително от първоначално предложения на публично обсъждане проект на страниците на Министерство на здравеопазването⁴. Тайнствеността, с която това министерство обгръща своята дейност по отношение на създаваните политики в областта на наркотичните вещества, не ни позволяват да предполагаме защо са тези „налучквания“ в състава на този важен съвет. Обяснения за тези промени липсват напълно. Искрено се надяваме обаче, всичко това да не е елементарен опит за наместване на удобни и послушни на конюктурата хора.

16. По принцип приветстваме, въвеждането на мандатност за членовете на този съвет като добра идея. Отбелязваме обаче, че за да има „мандатност“ законът следва да посочи и броя на максимално допустимите мандати. В този смисъл предлагаме в § 29 т.2 да бъде посочено, че членовете на Експертния съвет могат да бъдат преизбрани само веднъж в него.

17. Допълнително, отбелязваме, че вносителят на Законопроекта е взел предвид нашите критики към неясния начин, по който е предвидено да се избират членовете на съвета, като в § 29 т. 2 изрично посочва, че назначаването на членовете на Експертния съвет ще става при условия и по

⁴ Виж § 25 от проекта предложен на обществено обсъждане на страницата на Министерство на здравеопазването

ред определени с Правилника за дейността на съвета по чл. 85а ал.4. Мотивите на вносителя ни уверяват, че „по този начин ще се гарантира спазването на основни принципи в организацията на дейността на администрацията – прозрачност, откритост, достъпност, обективност и безпристрастност.“; както и че „в правилника ще бъдат регламентирани условия и ред за предлагане на кандидати, както и подбор, основан на квалификация и опит.“ Това обаче остава само пожелателно, без да намира отражение в законовия текст.

18. В този смисъл, продължаваме да настояваме, в самия Закон да бъдат разписани най-общите условията, на които трябва да отговарят и начина, по който ще бъдат определяни членовете на Експертния съвет. При това следва в състава му да се отчитат различните виждания за добрите практики, които съществуват в областта, за да не се превзема той от една единствена група от „силните на деня“.

Ето защо предлагаме: в § 29 да се добави т. 3 чрез която в чл. 85а да се създаде нова алинея уреждаща най-общите условия, на които трябва да отговарят и начина, по който трябва да бъдат определяни членовете на Експертния съвет по лечение на зависимости.

По отношение на намаляването на бюрократичната тежест

19 „Движение Промена“ твърдо застава на позициите, че държавната намеса в обществените отношения следва да се позволява само тогава, когато тя е абсолютно необходима.

В този смисъл ние приветстваме всяко намаляване на бюрократичната тежест. Надяваме се обаче, предложените промени да са наистина част от искрена държавна политика в тази насока, а не от желание да се отговори на моментната ситуация на заинтересовани лица, като тези срещу които има повдигнати обвинения, например⁵.

20. Трябва да се посочи обаче, че в Законопроекта се открива и тенденция към засилване на административната тежест. Тук имаме предвид § 30, който предвижда събиране на такси за всяко даване на съгласие от страна

⁵ А хора с повдигнати обвинения в тази сфера има

Националният център по наркомании за извършване на дейности за намаляване на вредите. Не откриваме никаква логика в това тези дейности, които по дефиниция не са търговски, а са изцяло с идеална цел и в обществена полза – да бъде таксувани. Това може да се окаже особено опасно за здравето на нацията.

Предлагаме § 30 от Законопроекта да отпадне

Липсващи моменти в Законопроекта

21. Допълнително, в проекта липсва и разглеждане на проблема за създаване на стаите за консумация на наркотици. Същите успешно се прилагат по света като намаляват значително рисковете и рисковото поведение свързано с употребата на наркотични вещества.

Считаме, че настоящата промяна на Закона следва да се използва и за уредба на тези проблеми.

Гр. София

За Движени Промена:

/адв. Калин Ангелов/